gemeente Urk

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	**Datum**
10 december 2026	27-10-2026
Zaaknummer	**Portefeuillehouder**
0184100011	L. W. van Klinken

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. De Verordening maatregelen en handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Urk 2027 vaststellen.
2. De verordening Sociaal Domein Urk 2024 intrekken per 1 januari 2027.

Inleiding

Met de Participatiewet in balans laat de wetgever het strenge regime over het opleggen van maatregelen zoals neergelegd in het huidige artikel 18 lid 4 tot en met 7 PW los. Hetzelfde geldt voor de IOAW/Z. Het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid kan hier niet los van worden gezien. Dit wetsvoorstel introduceert namelijk een nieuw wettelijk kader voor handhaving in de gehele sociale zekerheid. Het doel is om evenredig handhaven in grotere mate mogelijk te maken, met de menselijke maat als uitgangspunt. De verordening geeft invulling aan de maatregelen die passend zijn bij een gedraging die de inwoner niet meer kan herstellen, zoals het verlies van werk. Kan de inwoner een gedraging nog wel herstellen, dan geldt het maatregelenregime van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten.

Beoogd resultaat / effect

De gemeente Urk heeft een actuele juridisch correcte verordening nodig om een (lagere) maatregel op te kunnen leggen of te volstaan met een waarschuwing. Het vaststellen van een verordening is een wettelijke verplichting. De Participatiewet en IOAW/Z schrijven voor welke regels in de verordening moeten staan. We sluiten ook aan op de bevoegdheden die gemeenten hebben die zijn benoemd in het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten. Dat doen we op een evenredige manier met de menselijke maat als uitgangspunt.

Argumenten

1.1 We houden vast aan een maatregel van maximaal 100% gedurende 1 maand, tenzij sprake is van recidive

In bepaalde situaties is het vanaf 1 januari 2027 toegestaan om een maatregel voor ten hoogste 3 maanden op te leggen. We kiezen om een maatregel voor maximaal 100% gedurende 1 maand aan te houden. De reden heeft te maken met de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uit 2011 en 2013. Als de inwoner in een periode van 12 maanden opnieuw verwijtbaar zijn/haar werk verliest of werk niet accepteert, dan wordt de maatregel qua duur verdubbeld.

1.2 We leggen geen maatregel meer op als de uitkering wordt beëindigd

In de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 is opgenomen dat als een opgelegde maatregel niet kan worden geeffectueerd wegens beëindiging van de gemeentelijke uitkering, de maatregel alsnog wordt toegepast op een nieuwe uitkering die wordt aangevraagd (8.2.4). De Centrale Raad van Beroep oordeelt dat dit niet is toegestaan.

1.3 We sluiten aan op de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 als het gaat om te weinig besef van verantwoordelijkheid (verlies van geld)

Bij verlies van geld sluiten we voor de omvang van de maatregel aan op de Verordening Sociaal Domein Urk 2024.

1.4 We sluiten aan op de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 als het gaat om onacceptabel gedrag

Bij onacceptabel gedrag sluiten we voor de omvang van de maatregel aan op de gedifferentieerde maatregelen van de Verordening Sociaal Domein Urk 2024.

1.5 We sluiten aan bij het advies van de Adviesraad Sociaal domein

De Adviesraad Sociaal Domein heeft het recht om advies te geven over de verordening. Het advies van de Adviesraad is bijgevoegd bij dit collegevoorstel. De Adviesraad heeft geen specifieke opmerkingen over deze verordening, maar vraagt nadrukkelijk aandacht voor de menselijke maat. De beweging naar minder nadruk op controle, sancties en meer aandacht voor de achterliggende situatie van de inwoner sluit aan bij waar de Adviesraad voor staat. Hieraan moet bij de uitvoering van de Maatregelenverordening voldoende aandacht worden geschonken en vraagt ook een cultuurverandering van klantmanagers werk, inkomen en inburgering.

Voor een overzicht van de wijzigingen inclusief motivering verwijzen we u naar bijlage 2.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen

Juridisch kader
Artikel 8 lid 1 onder a van de Participatiewet, artikel 8b van de Participatiewet, artikel 35 aanhef en onder a en b van Wet inkomensvoorziening en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 aanhef en onder a en b van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen schrijven voor dat de gemeenteraad verordeningen moeten vaststellen. Het gaat om een verordening over het geheel of gedeeltelijk weigeren van een gemeentelijke uitkering (maatregel). Daarnaast gaat het om de verordening waarin de regels staan over de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een gemeentelijke uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wetten (handhaving).

Evaluatie
De verordening moet regelmatig worden bijgesteld. Dat kan vanwege de evaluatie, de rechtspraak of een wetswijziging.

Kosten, baten, dekking
De Verordening maatregelen en handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Urk 2027 heeft geen financiële gevolgen.

Bijlage
Bijlage 1: Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Urk 2027

Bijlage 2: Toelichting en motivering wijzigingen Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Urk 2027

Burgemeester en Wethouders van Urk,

Burgemeester,
B. Jaspers Faijer

Gemeentesecretaris,
S. Roest

Raadsbesluit

Zaaknummer 0184100011

De raad van de gemeente Urk,

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk d.d. 27 oktober 2026

gezien het advies van de commissie Organisatie en Leven d.d. 17 november 2026

besluit:

1. De Verordening maatregelen en handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Urk 2027
   vast te stellen.
2. De verordening Sociaal Domein Urk 2024 in te trekken per 1 januari 2027.

Urk, 10 december 2026,

De raad van de gemeente Urk,

de griffier, de voorzitter,